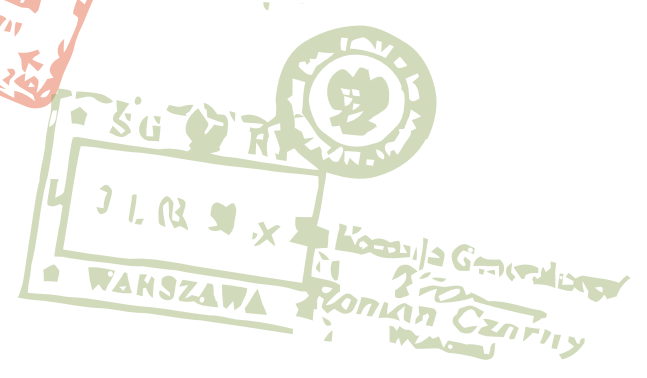
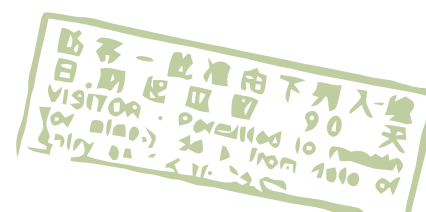

Ne Tikai
Skaitļi

**ROKASGRĀMATA SKOLOTĀJIEM
'NE TIKAI SKAITĻI'
IR DARBA KOMPLEKTS
MĀCĪBĀM PAR MIGRĀCIJU UN
PATVĒRUMU EIROPĀ**

料号	
品名规格	
数量	
单价	

STARPTAUTISKĀ MIGRĀCIJAS ORGANIZĀCIJA (IOM) aizstāv principu, ka humāna un sakārtota migrācija nāk par labu gan migrantiem, gan sabiedrībai kopumā. Kā starpvaldību institūcija, IOM darbojas kopā ar tās partneriem visā pasaulē, lai palīdzētu risināt ar migrāciju saistītos jautājumus, stiprinātu migrācijas izpratnes līmeni, iedrošinātu sociālo un ekonomisko attīstību ar migrācijas palīdzību, un aizstāvēt migrantu cieņu un labklājību.

ANO AUGSTAIS KOMISĀRS BĒGĻU LIETĀS ir nepolitiska un humanitāra organizācija. Tās galvenais mērķis ir nodrošināt bēgļu tiesības un labklājību. Tā cenšas nodrošināt, ka ikviens var izmantot savas tiesības meklēt un rast patvērumu citā valstī. Bēgļu aizsardzība arī nozīmē sabiedrības izglītošanu par to kas ir bēgļi. Ir svarīgi atcerēties, ka bēgļi paši neveido draudus citiem. Īstenībā, viņi paši ir apdraudēti. Gandrīz 60 gados, ANO AUGSTAIS KOMISĀRS BĒGĻU LIETĀS ir palīdzējis apmēram 50 miljoniem cilvēku sākt savu dzīvi no jauna.

PUBLICĒJIS

Starptautiskā Migrācijas organizācija (IOM)
Adrese: Rue Montoyer 40
B-1000 Brussels
Beļģija

ANO Augstais komisārs bēgļu lietās
Rue Van Eyckstraat 11B
B-1050 Brussels
Beļģija

© IOM/ANO AUGSTAIS KOMISĀRS BĒĢĻU LIETĀS
Visas tiesības ir aizsargātas
ISBN 978-92-9068-494-7

ATBALSTĪJI

DVD un rokasgrāmata tika sastādīta ar IOM un ANO Augstā komisāra bēgļu lietās palīdzību projekta ietvaros, ko finansē Eiropas Komisijas fonds "2006 European Refugee".

DVD

Rakstījuši, filmējuši un sastādījuši (personvārdi un citi īpašvārdi, izņemot filmas personāžu vārdus, nav latviskoti): Florence Aigner, Simon Arazi, Valérie Berteau, François Ducat, Laurent Van Lancker un Philippe Witjes. **Samontēja** Simon Arazi. **Krāsu labojumu veica** Stéphane Higelin, **par skaņu montāžu rūpējās** Sylvain Geoffroy.
Pārproducēja Polymorfils un Triangle 7.

Adelina: piedalījās Adelīna, Albīna, Elmeize, Muhameds un ģimene Gjilanā, Durgutā and Kadrijē.
Bilde un skaņa Kosovā: Adelīna un Albīna

Paldies Vaniai Ramirez, visai Adelīnas ģimenei un Džonija, no Université Libre de Bruxelles sabiedrisko attiecību biroja.

Tino: piedalās Tīno

Paldies Giovanni Orlandi, Le Musée de la Mine du Bois-De-Luc, L'Ecomusée du Bois-De-Luc un redaktoram Alan Sutton par atļauju izmantot fotogrāfijas no grāmatas 'Le Centre', le café du théâtre de La Louvière.

Alfredo un Veronika: piedalās Alfredo un Veronika

Dorē: piedalās Dorē un Frokija

Paldies Frauke Scheller, Team Chakal

Papildus ainas ņemtas no "Comme un lundi" © Philippe Witjes 2004

Rīna: Rīna: piedalās Rīan un Kehans
Papildus ainas ņemtas no Guillaume Van den Berghe
Papildus ainas ņemtas no Bēgļu centra 'Le petit Château' © Rean and ©Polymorfils/PTTL
Papildus ainas ņemtas no 'Surya' © Polymorfils
Papildus ainas ņemtas no teātra © Cinétroupe

Paldies Tommy un Akram.

Mēs vēlamies pateikties visiem, kas piedalījās DVD portretējumu uzņemšanā.

ROKASGRĀMATA

Pieaicinātais pedagoģiskais eksperts: Mounir Zarour

Grafiskais dizains: Deniz Kazma

Tulkojums: ViaVerbia, IOM/UNHCR

Iespieddarbs: Impression Snel

Bildes: Čemodāns: ©Kosaeva p. 22 **Xray:** ©AFP/ Ho p. 22, 35 **Laiva:** ©ANO AUGSTAIS KOMISĀRS BĒĢĻU LIETĀS / L. Boldrini p. 22, 35
Sapņojot: ©Florian (Floriāns)/ Transparency/Photovoice p. 29 **Tukšs ledusskapis:** ©Tatiana (Tatjana)/Transparency/Photovoice p. 22, 30 **Mans draugs:** ©Hawdin (Hodins)/ Transparency/Photovoice p. 22, 29
Jautājuma zīme: ©Florian (Floriāns)/ Transparency/Photovoice p. 22, 29

Īpašs paldies Anne Bathily, 2bouts asbl (Foued Bellali), Deborah Benarrosch, Mado and Sacha

Polymorfils komanda:

Florence Aigner, Simon Arazi, Valérie Berteau, François Ducat, Laurent Van Lancker and Ilse Wijnen

DVD un rokasgrāmatu pārskatīja: Ailsa Jones (IOM), Tamara Keating (IOM)

Vanessa Saenen (ANO Augstais komisārs bēgļu lietās) and Annabelle Roig (ANO Augstais komisārs bēgļu lietās)

Ne Tikai
Skaitļi

**ROKASGRĀMATA SKOLOTĀJIEM
'NE TIKAI SKAITĻI'
IR DARBA KOMPLEKTS
MĀCĪBĀM PAR MIGRĀCIJU UN
PATVĒRUMU EIROPĀ**

PRIEKŠVārds	5
IEPAZĪSTINĀŠANA AR IMIGRĀCIJU UN PATVĒRUMU	6
• VISPĀRĪGS PĀRSKATS	7
• GALVENĀS DEFINĪCIJAS	9
IETEIKUMI, KĀ LIETOT DARBA KOMPLEKTU 'NE TIKAI SKAITĻI'	11
• DVD 'NE TIKAI SKAITĻI'	12
• RADOŠIE VINGRINĀJUMI	12
• LAIKA SADALĪJUMS	13
• VECUMA GRUPAS	13
• TERMINOLOĢIJA	13
RADOŠIE VINGRINĀJUMI	14
GALVENIE VINGRINĀJUMI PAR MIGRĀCIJU UN PATVĒRUMA MEKLĒŠANU EIROPĀ (VISIEM VECUMIEM)	15
• DVD 'NE TIKAI SKAITĻI' GALVENĀ FILMA	16
• STĀSTU SACERĒŠANĀS VAI VIEDOKĻU SPĒLE	20
TEMATISKIE VINGRINĀJUMI	25
• MIGRĒJOŠIE STRĀDNIKI (PIEMĒROTAIS VECUMS 15- 18)	26
• BEZ UZRAUDZĪBAS ATSTĀTI NEPIĻNGADĪGIE (PIEMĒROTAIS VECUMS 12- 14)	28
• MIGRĀCIJA UN PATVĒRUMS PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻOS (PIEMĒROTS VISIEM VECUMIEM)	31
• NELEGĀLA CILVĒKU PĀRVADĀŠANA UN TIRDZNIECĪBA (PIEMĒROTAIS VECUMS 15- 18)	33
SAITES	37

● PRIEKŠVārDS

'Ne tikai skaitļi' ir darba komplekts mācībām par migrāciju un patvēruma meklēšanu Eiropas Savienībā, un ir izveidots lai palīdzētu, skolotājiem un citiem pedagogiem iesaistīt jauniešus informatīvā diskusijā par šo tematu. Tas ir noderīgs jauniešiem vecumā no 12 līdz 18 gadiem.

Migrācijas un patvēruma meklēšanas jautājumu sociālā un politiskā nozīme ir nepārtraukti augusi pēdējo divu desmitgažu laikā, kad pasaulē varēja vērot arvien lielāku vispasaules migrantu, patvēruma meklētāju un bēgļu meklētāju kustību. Tajā pat laikā diskriminācijas problēmas, ksenofobija un rasisms ir turpinājies, bieži izraisot saasinājumus vietējās sabiedrībās.

Laikā, kad Eiropas sabiedrībā ir vērojams aizvien lielāks tautu sajaukums, mums vajadzētu labāk apzināties daudzos iemeslus, kuru dēļ cilvēki vēlas vai ir spiesti pamest savas valstis. Šī izpratne var palīdzēt vairost cieņu pret dažādību un sekmēt sociālo vienotību. Vairāk informācijas vajadzētu izplatīt tieši jauniešiem, kuri būs lēmumu pieņēmēji nākotnē. Diemžēl jauniešu viedokļi par migrāciju un patvēruma meklēšanu ne vienmēr balstās uz faktiem un daudzpusēju informāciju.

Šī iemesla dēļ Starptautiskā Migrācijas organizācija un ANO Augstais komisārs bēgļu lietās ir apvienojuši spēkus, lai attīstītu un izplatītu šo jauno apmācības metodiku. Tās mērķis ir iedrošināt atklāti un zinoši debatēt par šiem svarīgajiem un sarežģītajiem jautājumiem.

Šī metodika dotu jauniešiem iespēju saprast, ka aiz jebkuriem anonīmi iegūtiem statistikas rādītājiem saistībā ar migrāciju un patvēruma meklēšanu ir cilvēka seja ar personisku stāstu.

Ne Tikai
Skaitļi

IEPAZĪSTINĀŠANA AR MIGRĀCIJU UN PATVĒRUMA MEKLĒŠANU

- VISPĀRĪGS PĀRSKATS
- GALVENĀS DEFINĪCIJAS

● VISPĀRĪGS PĀRSKATS

Levads

Varam skatīties, cik tālā pagātnē vēlamies, cilvēki vienmēr ir bijuši kustībā, bieži gatavi pilnveidot savu dzīves ikdienu, sniegt savām ģimenēm un bērniem lielākas iespējas, izbēgt no nabadzības, vai arī izvairīties no vajāšanas, nestabilitātes un kara. Migrācija un patvēruma meklēšanas jautājumi aizvien vairāk kļūst par daļu no mūsdienu dzīves, Eiropas sabiedrības tautu kultūrām sajaucoties un kopējai kultūrai mainoties. Šāda situācija sniedz sabiedrībai gan pārbaudījumus, gan bagātināšanos. Tomēr jājauc, cik dziļi mēs izprotam šos jautājumus un kāpēc tie ir tik svarīgi? Nākošajās pāris lappusēs mēs definēsim un izskaidrosim migrācijas un patvēruma jēdzienu Eiropas Savienībā.

Imigrācija un patvēruma meklēšana ES

Konteksts

Jau senākā vēsturē Eiropas kontinentam bija raksturīga tautu migrācija, sevišķi 18. un 19. gadsimtā, kad cilvēku masas viļņveidīgi pameta Eiropu, lai dotos jaunas dzīves meklējumos (piemēram, uz Ameriku vai Eiropas kolonijām).

2. Pasaules kara iespaidā lielam skaitam bēgļu un pārvietoto personu bija nepieciešama palīdzība. Daži apmetās uz dzīvi citās Eiropas valstīs, kamēr citi veica lielāku attālumu, meklējot patvērumu Ziemeļamerikā, Dienvidamerikā un Austrālijā, kur bija pieprasīti imigrantu strādnieki. Kaut arī bēgļu pārceļšanās no Austrumeiropas turpinājās Aukstā kara laikā, cilvēkiem kustībā par galamērķi kļuva Rietumeiropa. Sākotnēji imigrāciju veicināja viesstrādnieku shēmas divdesmitā gadsimta piecdesmitajos un sešdesmitajos gados, kuru ietvaros viesstrādnieki tika rekrutēti, lai palīdzētu pēckara atjaunošanas darbos.

Dažās Eiropas valstīs imigrācija no kolonijām un bijušajām kolonijām Āzijā un Āfrikā veidoja jaunu migrācijas tendenci. Nākamajās desmitgadēs migrācijas tendences kļuva vēl atšķirīgākas, jo cilvēki sabrauca Eiropā no visas pasaules dažādu iemeslu dēļ. Divdesmitā gadsimta septiņdesmitajos, astoņdesmitajos un deviņdesmitajos gados bija milzīgs atbraukušo patvēruma meklētāju un bēgļu skaits, kas vairījās no konfliktiem un cilvēktiesību pārkāpumiem daudzās pasaules daļās. 20. gs. deviņdesmitajos gados līdz ar Berlīnes mūra krišanu uzplauka arī nelegāla cilvēku pārvadāšana un tirdzniecība, kuras dēļ imigrantu un bēgļu plūsma kļuva neregulāra, bet imigrantu un bēgļu situācija – ļoti bieži vāriņa. Kolīdz Eiropas Savienība pakāpeniski sāka kontrolēt savus robežkontroles punktus ar ārzemēm stingrāk, imigrantiem un

bēgļiem kļuva grūtāk sasniegt Eiropu. Mūsdienās, lai iekļūtu Eiropā, bēgļiem un imigrantiem ir jāizvēlas cits, bieži – daudz bīstamāks, maršruts.

Mūsdienās Eiropas Savienībā daudzi jauniebraucēji ir imigrantu strādnieki, kas aizvieto trūkstozo darbaspēku un ilgojas pēc labākiem ekonomiskajiem apstākļiem vai arī pēc ģimenes atkalapvienošanās. Eiropas Savienības mainīgā demogrāfija analītiķiem un novērotājiem liek secināt, ka Eiropas Savienības iedzīvotāju novecošanās un zemo dzimstības rādītāju dēļ ES valstīm aizvien vairāk būs jāpaļaujas uz migrāciju, lai nezaudētu ekonomisko pieaugumu.

Daudzi imigrantu strādnieki veic mazkvalificētus darbus, ko vietējie iedzīvotāji dara nelabprāt. Tai pat laikā augsti kvalificēts imigrantu strādnieks var tikt uzaicināts darbā apkārtnē, kur jūtams speciālistu trūkums vietējā darbaspēka tirgū.

Imigranti mūsdienās uz Eiropu brauc arī milzum daudz citu iemeslu dēļ, piemēram, lai mācītos tūrismu. Viņi var palikt uz gan uz ilgu, gan neilgu laika posmu, vai arī var apmesties Eiropā uz mūžu.

Tajā pat laikā Eiropas valstis turpina uzņemt bēgļus un patvēruma meklētājus, kas vairās no karadarbības, piedāvājot tiem aizsardzību.

Neregulārā migrācija

Iespējas migrēt uz Eiropas Savienību ir ierobežotas. Tiem, kuri nevar migrēt saskaņā ar izveidotajām shēmām (piemēram, imigrantu strādnieku vīzas), bet kuriem vienalga ir liela nepieciešamība ceļot ekonomisko, sociālo vai citu iemeslu dēļ, neregulārā migrācija var izrādīties vienīgā iespēja. Vairākos gadījumos imigranti, vēlēdamies pārvietoties

pa Eiropu, iebrauc ES ar atļaujām (piemēram, kā tūristi vai studenti), bet tad, viņu vīzas vai iebraukšanas atļaujas termiņam beidzoties, iebraucēji paliek. Citi, kas nevar iebraukt šādā veidā, aizvien vairāk izmanto bīstamus paņēmienus iekļūšanai Eiropā. Visparastākie nelegālie ceļi iekļūšanai ES ietver Adrijas vai arī Vidusjūras šķērsošanu ar laivu vai arī parbraukšanu Austrumeiropas robežām, paslēpjoties smagajās mašīnās.

Neregulārie imigranti bieži vien pirms došanās savā ceļojumā nav pilnībā informēti par bīstamību un apstākļiem, kas var sagaidīt, vai arī par realitāti, kādā tie nokļūs atbraucot. Daži rēķina, ka ir vērts maksāt par cerību uz labāku dzīvi ar risku, ceļojot uz Eiropu kā neregulāram imigrantam.

Pēdējā laikā ES dalībvalstis ir pievērušas aizvien lielāku vērību neregulārās ieceļošanas norvēšanai un robežu nostiprināšanai. Šo centienu dēļ ir nācies dzirdēt ES adresētus kritiskus vārdus, piemēram, „Fortress Europe”(Eiropa-cietoksnis), un sūdzības par kontroli, kas esot neproporcionāla situācijai. Piedevām vēl daudzi iebilst, ka šāda kontrolēšana neļauj patvēruma meklētājiem – cilvēkiem, kam vajadzīga aizstāvība starptautiskā līmenī, saņemt patvērumu ES.

Jauktā migrācija

Daudz bēgļu un patvēruma meklētāju uzskata, ka ir arvien grūtāk sasniegt ES, un tāpēc viņi izvēlas ceļot iepriekš minētajos bīstamajos veidos kā neregulārie migranti. Dažiem šie ir vienīgie risinājumi, kā izbēgt no kara un vajāšanām. Pat arī tad, ja migranti – patvēruma meklētāji un bēgļi, ir izmantojuši šos pašus risinājumus iekļūšanai ES, patvēruma meklētājiem un bēgļiem tik un tā ir nepieciešama aizstāvība.

Migrācijas politika

Eiropas Savienībā dalībvalstīm ir tiesības izvēlēties pašām savus imigrācijas noteikumus, kas dažādās valstīs ir visai atšķirīgi. Tomēr ES līmenī ir arī kopējas pieejas dažos ar migrāciju saistītos jautājumos, kuras apvieno vai nu visas, vai lielāko daļu ES dalībvalstu. Pieeja, kā risināt migrācijas jautājumus, pārsvarā tiek veidota, sastopoties ar ekonomiskās izaugsmes izaicinājumiem un risinot tirgus iztrūkumu problēmas. Papildus jārisina tādas svarīgas problēmas kā imigrantu integrēšana un cīņa pret neregulāro imigrāciju (īpaši ekspluatāciju, cilvēku nelegālu pārvadāšanu un tirdzniecību).

Patvērumu politika

ES dalībvalstis arvien noteiktāk atzīst, ka ir jāsadarbojas savā starpā, lai risinātu patvēruma jautājumus, lai tiktu galā ar izaicinājumiem un varētu sniegt aizsardzību personām, kam tā ir vajadzīga. Tādējādi ir izveidots pirmais saistošo likumu laidiens, kas nosaka minimālos standartus, par kuriem ir panākta vienošanās darba pie vienas Eiropas patvēruma sistēmas pirmajā fāzē (no 1999. līdz 2005. gadam). ES pašreiz ir nospraudusi sev mērķi līdz 2012. gadam izveidot vienotu sistēmu. Galējais mērķis ES līmenī ir nodrošināt to, lai bēgļiem ir pieejama aizsardzība vienādā mērā visās dalībvalstīs.

Divu veidu faktori, kas iniciē migrāciju un patvēruma meklēšanu

Grūdienu faktors parasti ir negatīvs un rosina cilvēkus atstāt valsti vai apvidu. Piemēri tam ir konflikti, vajāšanas, politiskā nestabilitāte, sociālā nevienlīdzība un vājās ekonomiskās iespējas. Pievelkošais faktors ir daudz pozitīvāks, piemēram, augsti dzīves standarti, darbavietas, izglītības iespējas, ģimenes atkalapvienošanās vai brīvākas un drošākas vietējās sabiedrības mērķa zemē.

Eiropas Savienība ir pievilcīgs galamērķis migrantiem un bēgļiem daudzu iemeslu dēļ, tai skaitā ekonomiskās perspektīvas, karjeras iespējas, izglītības un veselības standarti, kā arī cieņa pret cilvēka pamattiesībām un brīvībām.

Dažos gadījumos migranti un bēgļi atklāj, ka realitātē pārceļšanās uz Eiropu nav tāda, kāda tā bijusi iztēlē. Migranti un bēgļi var sastapties ar integrēšanās grūtībām un nespēt pieņemt atšķirīgo kultūru un valodu, vai nepanest atšķirtību no savām ģimenēm. Pārējiem Eiropa piedāvā dzīves kvalitāti vai drošību, kas viņiem trūkst savā dzimtenē, un viņi redz savu nākotni Eiropā par spīti grūtībām, ar ko nākas sastapties ikvienam iebraucējam citā valstī. Jautājumi, kas skar jaunpieņacēju uzņemšanu un integrāciju, ir nepārtraukto izaicinājumu sarakstā un prasa zināšanas kā arī labāku izpratni par cilvēku pārceļšanās iemesliem un viņu izcelsmes vietām.

Lai palīdzētu skolotājiem un pedagogiem lietot šo darba komplektu, mēs nākamajā nodaļā sniegsim vairākas terminu definīcijas, ko lieto, apspriežot migrāciju un patvēruma meklēšanu.

● GALVENĀS DEFINĪCIJAS¹

Aizturēšana

Brīvības ierobežojums, valsts iestādēm piespiedu kārtā piemērojot personai aizliegumu pārvietoties. Eksistē divi aizturēšanas veidi: kriminālā aizturēšana, kuras mērķis ir sodīt par pastrādāto noziegumu, un administratīvā aizturēšana, kas garantē to, ka var tikt piemērots cits administratīvais pasākums, piemēram, izraidīšana. Daudzās valstīs neregulārie imigranti tiek aizturēti administratīvā kārtā, jo viņi nav rīkojušies saskaņā ar migrācijas likumiem. Daudzās valstīs persona var tikt aizturēta, kamēr tiek pieņemts lēmums par bēgļa statusa vai par uzturēšanās atļaujas piešķiršanu, vai par aizvešanu no valsts.

Atļautā uzturēšanās laika pārsniegšana

Uzturēšanās kādā valstī ilgāk nekā paredzēts piešķirtajā uzturēšanās atļaujā.

Bēglis

1951.gada Bēgļu konvencija apraksta bēgļus kā cilvēkus, kas uzturas ārpus savas dzimtenes vai ierastās dzīves vietas un kam ir pamatotas bailes no vajāšanas savas rases, reliģijas, tautības, piederības pie konkrētas sociālās grupas vai savas politiskās pārliecības dēļ, un kam ir pārāk lielas bailes vai nevēlēšanās meklēt aizstāvību savā valstī. Tādi cilvēki, kas vairās no konfliktiem vai vardarbības vispārīgā nozīmē, kopumā arī tiek uzskatīti par bēgļiem. Viņi ne tikai nesaņem aizstāvību no savas valsts, bet patiesībā viņu pašu valdības bieži iebiedē vai vajā viņus.

Bez uzraudzības atstāts nepilngadīgais

Bez uzraudzības atstāti nepilngadīgie ir zēni un meitenes, kas nav sasnieguši 18 gadu vecumu, kas ir atšķirti no abiem vecākiem un par kuriem nerūpējas neviens pieaugušais, kam saskaņā ar likumu un paražām ir pienākums rūpēties. Bez uzraudzības atstāti nepilngadīgie var būt gan bēgļi, gan patvēruma meklētāji, vai migranti. Bez uzraudzības atstāti nepilngadīgie ir īpaši neaizsargāti pret ekspluatāciju. Bez uzraudzības atstātu nepilngadīgo tiesības aizstāv 1989. gada Apvienoto Nāciju Bērnu tiesību konvencija.

Bezvalstnieka statuss

Persona, kurai neviena valsts netiek uzskatīta par mājvietu un kurai nevienas valsts likumi nepiešķir noteiktu statusu.

Brīvprātīga atgriešanās

Personu atgriešanās savās izcelsmes zemēs pēc brīvi izteiktas vēlmes braukt atpakaļ.

Cilvēku tirdzniecība

Cilvēku vervēšana, transportēšana, nodošana vai saņemšana, izmantojot draudus, spēku vai citas spaidu metodes. Visplašāk izplatītās cilvēku tirdzniecības formas ir paverdzināšana seksuālajai izmantošanai, bērnu izmantošana un cilvēku transportēšana vergu darbam. Cilvēku tirdzniecība ir cilvēktiesību pārkāpums un sevi ietver izmantošanu, maldināšanu, viltu un varas pielietošanu pret kādu, kas ir viegli ievainojams.

Darbaspēka migrācija

Ar darbaspēka migrāciju apzīmē cilvēku kustību darba meklējumu nolūkā. Darbaspēka migrācijas politika balstās uz stingriem konkrētās valsts ekonomiskiem kritērijiem attiecībā uz prasībām pēc darbaspēka. ES arvien vairāk valstu izvēlas imigrācijas politiku veidot tā, lai atlasēs kārtībā uzņemtu vienīgi augsti kvalificētu darbaspēku, kas tiek novērtēts punktu sistēmā. Piedevām vēl dažas valstis tagad cenšas ierobežot zemi kvalificēta darbaspēka ieplūšanu savā valstī no valstīm, kas atrodas ārpus ES.

Ekonomiskā migrācija

Ekonomiskā migrācija bieži tiek lietota tajā pat nozīmē kā termins „darbaspēka migrācija”. Tomēr šī termina nozīmē ir plašāka un var ietvert migrāciju nolūkā uzlabot dzīves līmeni, uzlabojot sociālo un ekonomisko stāvokli. Ekonomiskā migrācija var būt gan likumīga, gan nelikumīga.

¹ Avoti: IOM Migrācijas glosārijs, 2004, IOM Būtiskākais par migrācijas vadību, 2004, ANO Augstais komisārs bēgļu lietās Bēgļu aizsardzība un ANO Augstais komisārs bēgļu lietās loma 2007.-2008.

Ģimenes atkalapvienošanās

Process, līdz ar kuru piespiedu kārtā vai labprātīgi šķirti dzīvojošie ģimenes locekļi atkal apvienojas vai nu savā izcelsmes zemē, vai citā valstī. Kad ģimene ir atkalapvienojusies valstī, kas nav tās izcelsmes vieta, bieži nākas saskarties drīzāk ar attiecīgās valsts piesardzību nekā ar atsaucīgu uzņemšanu.

Integrācija

Integrācija ir process, caur kuru imigranti un bēgļi tiek uzņemti sabiedrībā. Integrācija nozīmē atrast līdzsvaru starp cieņu pret imigrantu un bēgļu pašu kultūras vērtībām un identitāti, un piederības sajūtas viedošanu jaunpienācējos (pamatojoties uz uzņemošās valsts pamatvērtību un ieviesušos paradumu pieņemšanu). Integrācijas process skar visus dzīves aspektus un nozīmīga loma tajā ir gan iebraucējiem, gan uzņemošajām sabiedrībām.

Likumīga statusa piešķiršana

Process, caur kuru valsts piešķir iespēju personai ar nelegāla iecelotāja statusu, iegūt legālu atļauju uzturēties tajā.

Migrants

Termins „migrants” tiek attiecināts uz personu, kas pēc brīvas izvēles pārceļas uz citu reģionu vai valsti. Visbiežāk tas notiek, lai uzlabotu materiālos vai sociālos apstākļus un pāvērtu jaunas iespējas pašī sev un savām ģimenēm. Cilvēki arī migrē daudzu citu iemeslu dēļ.

Naturalizācija

Naturalizācija ir pilsonības iegūšana vai tautības maiņa, ko realizē persona, kam nav bijusi kārotā valsts pilsonība vai tautība.

Neizraidīšanas princips

Neizraidīšanas princips ir starptautisko bēgļu tiesību pamatprincips. Tā būtība ir aizsargāt bēgļus pret to, lai viņi netiktu atgriezti vietās, kur viņu dzīvības un brīvības tiek apdraudētas.

Nelegāla cilvēku pārvadāšana

Migrantu kustības paveids, vienojoties ar migrantu un parasti migrantam arī piekrišot samaksāt par neatļautu pārvietošanas pakalpojumu. Neatļautā pārvietošanās var būt ekspluatatīva, bīstama un pat fatāla, tomēr ne paverdzinoša, kā cilvēku tirdzniecības gadījumā.

Neregulārais migrants

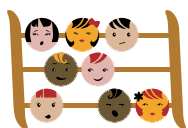
Termins neregulārais migrants tiek izmantots, lai aprakstītu personu, kam nav prasītā juridiskā statusa vai ceļošanai derīgu dokumentu, lai iebrauktu valstī vai tajā paliktu. Piemēram, cilvēks, kas ierodas valstī bez pasas vai ceļošanai derīga dokumenta, vai tāds, kas nespēj pildīt administratīvās prasības saistībā ar iebraukšanu valstī vai izbraukšanu no tās.

Pārcelšanās

Bēgļi ne vienmēr spēj droši atgriezties mājās vai palikt valstī, kurā tie guvuši patvērumu, parasti tāpēc, ka turpināsies viņu vajāšana. Šādos apstākļos ANOCK mēģina realizēt drošu viņu pārcelšanos uz trešajām valstīm. Pārcelšanās bēgļiem ir viens no trim ilgtermiņa risinājumiem kombinācijā ar brīvprātīgu repatriāciju un integrēšanos vietējā kultūrā. Līdz ar pārcelšanos bēgļi iegūst legālu aizsardzību – pastāvīgā iedzīvotāja statusu un pēcāk arī pilsonību no valstīm, kas piekrit uzņemt viņus, izskatot katru lietu atsevišķi.

Patvēruma meklētājs

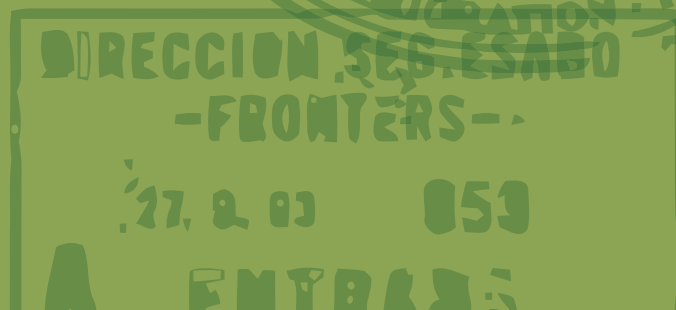
Cilvēks, kas deklarē, ka ir bēgļis, un gaida, kad šo viņa statusu vai nu akceptēs, vai neakceptēs. Šis termins neļauj spriest par iespējamo lēmumu šai sakarā, bet vienīgi apzīmē cilvēku, kas tādu gaida. Daži no patvēruma meklētājiem tiks atzīti par bēgļiem, bet daži ne.

Ne Tikai
Skaitļi

IETEIKUMI, KĀ LIETOT DARBA KOMPLEKTU **'NE TIKAI SKAITĻI'**

- DVD „NE TIKAI SKAITĻI”
- RADOŠIE VINGRINĀJUMI
- NODARBĪBU LAIKS
- VECUMA GRUPAS
- TERMINOLOĢIJA

DVD darba komplekts sastāv no skolotāju rokasgrāmatas un vizuālā materiāla.

Galvenais darba komplekta mērķis ir palīdzēt skolēniem izprast ar migrāciju un patvēruma meklēšanu ES saistītos jautājumus un ļaut attīstīt viņiem pašiem veidot savus viedokļus un redzējumu, par pamatu ņemot sabalansētu informāciju

DVD 'NE TIKAI SKAITĻI'

Pirmā DVD izvēlne atļauj izvēlēties valodu un automātiski pārraida visas filmas izvēlētajā valodā.

DVD ir izveidots, lai to varētu izmantot kopā ar radošajiem vingrinājumiem. Lai atvieglotu tā izmantošanu, DVD izvēlnē ir informācija par katru uzdevumu. Pēc valodas izvēlnes, jums uzrādīsies izvēlne ar šādiem variantiem:

GALVENAIS VINGRINĀJUMS

30 minūšu gara filma, kur ir attēloti 3 dažādi portretējumi, kas atspoguļo migrāciju un patvēruma meklēšanas fenomenu.

MIGRĒJOŠIE DARBINIEKI

15 minūšu gara filma ar diviem ekonomisko migrantu portretējumiem.

PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻI

2 minūšu gara filma, kurā parādīti migranti un bēgļi, kuri atceļojuši ar laivu.

CILVĒKU NELEGĀLĀ PĀRVADĀŠANA UN TIRDZNIECĪBA

5 minūšu fragments no galvenās filmas par cilvēku tirdzniecību.

PORTRETĒJUMI

Šeit var noskatīties katru no pieciem portretējumiem atsevišķi.

RADOŠIE VINGRINĀJUMI

Šie vingrinājumi ir izveidoti izmantošanai kopā ar DVD noteiktā secībā un ieteiktajā laika grafikā, bet var būt arī par pamatu neatkarīgai nodarbībai vai kā daļa no apgūstamas mācību programmas vēsturē, ģeogrāfijā, mākslā, ...

Rokasgrāmatā ir izmantotas šādas ikoniņas:

Skolotājs uzrunā skolēnus

Skolotājs jautā skolēniem

Vingrinājums ar materiāliem

Vingrinājums ar attēliem

Lasīšanas vingrinājums

LAIKA GRAFIKS

Pamatvingrinājumi, ideālajā variantā būtu jāpaveic akadēmiskajā dubultstunā (+/- 90 minūtes). Tematiskie vingrinājumi visi aizņem vienu akadēmisko stundu (+/- 45 min.). Izņēmums ir vingrinājums par migrantu strādniekiem, kur uzdevuma veikšanai nepieciešamas 30 minūtes.

Galveno uzdevumu ieteicams lietot kopā vismaz ar vienu tematisko uzdevumu.

Ja jums pietrūkst laika, ir iespējams noskatīties portretējumus nesaistīti. Katrā ziņā ir ieteicams apskatīt vismaz divus portretējumus (vienu par migrantu un vienu par bēgli) vienā nodarbībā un pēc tam uzreiz uzdot veikt vismaz vienu galvenā uzdevuma posmu.

VECUMA GRUPAS

Darba komplekts ir izveidoti jauniešiem vecumā no 12 līdz 18 gadiem. Vingrinājumi ir sadalīti divās vecuma grupās: vecumam no 12 līdz 14 gadiem un vecumam no 15 līdz 18 gadiem. Katram uzdevumam tiek norādīts atbilstošais vecums.

TERMINOLOĢIJA

Kad apspriež migrāciju un patvēruma meklēšanu, ir nepieciešams lietot pareizu terminoloģiju, lai nodrošinātu, ka cilvēki saprot infomācju pareizi. Šī iemesla dēļ galvenās definīcijas ir pievienotas ievadam, ko izmanto kā atsauces, lietojot darba komplektu.

Eiropa: ja netiek norādīts citādi, termins Eiropa apzīmē Eiropas Savienību.

Ne Tikai
Skaitļi

RADOŠIE VINGRINĀJUMI

19 AUG 1977 ★
(34)
BUBUN AIRPORT

1. (2) 50 x 20 Kocēnija Generāldirektors
WARSZAWA Poniak Czarny
WARSZAWA

● PAMATVINGRINĀJUMS: MIGRĀCIJA UN PATVĒRUMA MEKLĒŠANA EIROPĀ

Šis galvenais uzdevums uzsāk tēmu par migrāciju un patvēruma meklēšanu Eiropā un iepazīstina skolēnus ar reāliem stāstiem no dzīves.

Laika grafiks: akadēmiskā dubultstunda +/-90 minūtes (var arī sadalīt divās atsevišķās nodarbībās ar maksimums vienas nedēļas pauzi).

1. POSMS: GALVENĀS FILMAS SKATĪŠANĀS UZ DVD
2. POSMS: MIGRĀCIJAS UN PATVĒRUMA MEKLĒŠANAS IZPRATNE
3. POSMS: STĀSTU SACERĒŠANA (VECUMAM 12 - 14) VAI ARĪ VIEDOKĻU SPĒLE (VECUMAM 15 - 18)

Vispārīgie Mērķi

1. parādīt un izskaidrot migrāciju un patvēru meklēšanu
2. izteikt viedokļus un argumentēti debatēt par jautājumiem, kas saistīti ar integrāciju, identitāti un rasismu

● 1. POSMS: GALVENĀS DVD FILMAS NOSKATĪŠANĀS (30 min.)

Skolēni skatās galveno filmu, kura ir iekļauta DVD galveno vingrinājumu sarakstā. Filmā ir portretēti 3 zemāk aprakstītie personāži.

Filma ir oriģinālvalodās ar subtitriem.

Īss DVD filmā attēloto personāžu apraksts

Rīna no Irānas, 32 g.v., bēgle

22 gadu vecumā Rīna apprecas un, alkdamā pēc brīvības un jaunas dzīves, kopā ar vīru pamet Irānu. Viņi cer aizceļot uz ASV, taču vīzas tiek atteiktas, un tā vietā viņi izlemj doties uz Eiropu. Seko garš un grūts ceļojums. Lai sasniegtu Eiropu un tiktu pāri robežām, viņi maksā nelegālajiem cilvēku pārvadātājiem. Ierašanās Eiropā viņiem notiek drausmīgos apstākļos.

Atbraukuši, viņi kļūst par patvēruma meklētājiem. Turpmākos septiņus gadus Rīna un viņas vīrs gaida, līdz tiks apstiprināts viņu statuss. Šie gadi paiet patvēruma meklētāju centrā, kur dzīve ir grūta, un viņiem visu laiku jābaidās, ka patvērums var tikt atteikts un viņus var deportēt atpakaļ uz Irānu. Lai kļūtu vientulību un ikdienas skaudrumu, centrā Rīna piedalās mākslas un teātra projektos.

Vecuma grupas : piemērota visiem vecumiem

Nepieciešamais :

- DVD atskaņotājs ar televizoru vai datoru ar projektoru un ekrānu

Ar laiku Rīnas laulība tiek šķirta. Šīs situācijas dēļ Rīna raksta jaunu patvēruma pieprasījumu savā vārdā. Rīnai tiek piešķirts bēgles statuss, jo šķirtenes tiek izstumtas no irāņu sabiedrības un viņai draudētu vajāšana vai vēl kas ļaunāks. Pašlaik Rīna vairs nedzīvo centrā, bet gan ir izveidojusi jaunas attiecības un tajās laimīgi audzina savu pirmdzimto puisēnu Kehanu.

Dorē, 24 no Kongo-Brazavilas, 24 g.v., imigrants

Dorē ierodas Eiropā no Kongo-Brazavilas, kad viņam ir tikai 8 gadu un viņu pamet māte. Lai gan pēc tam viņš dzīvo kopā ar radniekiem, neviens no viņiem tā arī nekad juridiski neuzņemas aizgādņa statusu, tāpēc Dorē nevar iegūt pastāvīgā iedzīvotāja statusu. Puisim nav pasas, un pašlaik viņš uzturas Eiropā ar atjaunojamo studentu vīzu.

Dorē ir godalgu ieguvis akrobāts un vada pats savu klubu jauniešiem. Nākotnē viņš vēlas kļūt par sporta pedagogu. Frokija, viņa draudzene, arī ir ārzemniece, taču ir atbraukusi no kādas Eiropas Savienības dalībvalsts. Viņi plāno izveidot ģimeni.

Adelīna no Kosovas, 27 g.v., bēgļe, kas vēlāk naturalizējusies

Adelīna ieradās Eiropas Savienībā 10 gadu vecumā, kad politiskā situācija Kosovā kļuva draudīga. Viņas tēvs, tribunāla ierēdnis Gjilanā, sava darba dēļ cieta no intensīva politiskā spiediena. Juzdams, ka tuvojas konflikts, viņš atstāja mājas, lai meklētu patvērumu.

Savā jaunajā mītnes zemē Adelīnas tēvam tika piešķirts bēgļa statuss, un viņš atrada darbu zivju fabrikā. Vēlāk viņam pievienojās viņa sieva un abas meitas no Kosovas, kas izdevās pateicoties atkalapvienošanās shēmai. Arī viņām ir bēgļu statuss.

Pašlaik Adelīna ir studente un gatavojas iegūt grādu psiholoģijā. Tagad viņai jau ir piešķirta mītnes zemes pilsonība. Filmas portretējumā Adelīna atgriežas Kosovā pēc 17 gadu prombūtnes, lai apciemotu radniekus. Viņa runā par dažādajām emocijām, kas saistās ar atgriešanos, un mēģina iztēloties, kāda būtu bijusi viņas dzīve, ja viņai nebūtu palaimējies izbēgt no kara.

● 2. POSMS : IZPRATNES GŪŠANA PAR TO, KAS IR IMIGRĀCIJA UN PATVĒRUMA MEKLĒŠANA (30 min.)

● 1. FĀZE

Sadaliet klasi 3 grupās un katrai no grupām piešķiriet vienu no filmas personāžiem.

Vaicājiet skolēniem, kāds bija pārceļošanas iemesls, kāda veida (juridiskajās) situācijās filmas varoņiem nācās pabūt un kādu integrācijas un diskriminācijas pieredzi viņi guvuši.

Izmantojiet filmas personāžu kopsavilkumus, ja nepieciešams, īpaši jaunākajiem skolēniem.

Katrai grupai pēcāk jāprezentē apkopojums klases priekšā.

● 2. FĀZE

Uzrakstiet uz tāfeles zemāk redzamos terminus:

patvēruma meklētājs

imigrants

bēglis

Vaicājiet skolēniem, vai viņi pazīst šos terminus un spēj tos izskaidrot. Izmantojot instrukcijas un pamata definīcijas, izskaidrojiet pareizi klasei šos terminus.

● 3. FĀZE

Tagad sniedziet galveno imigrācijas un patvēruma meklēšanas skaidrojumu. Šeit ir papildus elementi idejām:

- Paturiet prātā, ka cilvēki ceļo uz dažādām vietām visā pasaulē, ne tikai uz Eiropu.
- Vairāk kā 200 miljonu cilvēku jeb 3% no pasaules iedzīvotājiem dzīvo ārpus savas dzimtenes.

- Apmēram 10 miljonu no viņiem ir bēgļi no Āfrikas un Āzijas.
- Bēgļu gadījumā lielākā daļa no viņiem uzturas dzimtajos reģionos, kas parasti ir pasaules nabadzīgākās valstis, piemēram afgāņi dzīvo Pakistānā, irāņi dzīvo Sirijā, sudānieši dzīvo Čadā...²
- Ekonomiskie migranti pārvietojas gandrīz visos pasaules reģionos, bet daži var pārcelties arī uz citu kontinentu, kamēr pārējie pārvietojas uz citu vietu savā reģionā vai kontinentā, piemēram, Lejassahārieši un ziemeļāfrikāņi brauc uz Eiropu, meksikāņi uz ASV, strādnieki no Āzijas (filipīnieši, šrilankieši, bangladešieši u.c.) dodas uz Meksikas jūras līča valstīm, ķīnieši var izvēlēties ceļot uz Austrāliju u.tml.³
- Tādējādi cilvēki migrē daudzu iemeslu dēļ, ieskaitot tos, kas tikuši atainoti DVD.

4. FĀZE : PERSONĪGIE STĀSTI

Tagad lūdziet 3 līdz 4 skolēniem pastāstīt par viņu ģimeņu izcelsmi, no kurienes un kāpēc viņi ieradusies (izvēlieties gan stāstus par starpvalstu, gan vietējo pārcelšanos).

Kas ir atbraucis no citas valsts, cita kontinenta?

Kas ieradies no cita reģiona?

Kas pārcēlies no citas pilsētas vai cita tās pašas pilsētas rajona?

leiteicamais mājas darbs :

Lūdziet grupai izsekot savas ģimenes izcelsmei tik tālā pagātnē, cik tas iespējams, pat tad, ja pārvietošanās notikusi tikai reģionā. Grupas dalībniekiem vajadzētu uzzīmēt savas ģimenes pārvietošanās karti (vismaz līdz savu vecvecāku paaudzei).

Viņiem vajadzētu arī uzzināt un

pierakstīt pārcelšanās gadu un iemeslu.

Ja iespējams, uzziniet, vai arī citi ģimenes locekļi pašlaik ir pārcēlušies, kā arī viņu pārcelšanās motīvus.

Ja kāds no skolēniem vai kāda no ģimenēm izvairās atklāt iemeslus, vai tos nezina, vienkārši norādiet „privāta informācija”

² Lūdzu atcerieties, ka šis ir tikai ilustratīvs saraksts, kurā viss nav uzskaitīts.

³ Tas pats

● STĀSTĪŠANA (VEC. GR. 12 - 14) VAI

● VIEDOKĻU SPĒLE (VEC. GR. 15 - 18)

Šajā posmā tiek izvirzīti dažādi viedokļi divām vecumu grupām. Abi viedokļi ir izveidoti tā, lai skolēni varētu izteikt savus viedokļus par imigrāciju un patvēruma meklēšanu. Jaunāki skolēni (vecumā no 12 līdz 14) stāstīs stāstus, kamēr viedokļu spēle tiek ieteikta vecākiem skolēniem (vecumā no 15 līdz 18)

● 3.A POSMS : STĀSTĪŠANA

Laiks: 30 min.

Īpašie mērķi :

- spēt pareizi pielietot ar migrāciju un patvērumu saistītos terminus,
- demonstrēt izpratni par migrantu, bēgļu un patvēruma meklētāju situāciju, iztēlojoties sevi līdzīgās situācijās,
- analizēt stereotipus un pieņēmumus par cilvēkiem, kas ir kādas rases, seksuālās orientācijas, vai etniskas grupas pārstāvji.

Nepieciešamais:

- Darba komplektā jābūt 6 fotogrāfijām :
- 3 attēliem par migrāciju un patvērumu (vispārīga informācija, ko attēlo plašsaziņas līdzekļi),
 - 3 fotogrāfijām, kuras uzņēmuši bez uzraudzības atstāti nepilngadīgie.

No 12 līdz 14 g.v.

Vingrinājumā skolēni fantazēs, izgudrojot dažus stāstus par migrantiem, patvēruma meklētājiem vai bēgļiem, par pamatu izmantojot fotogrāfiju komplektu un atslēgvārdus.

● SPĒLES INSTRUKCIJA

Sadaliet klasi četrās grupās. Katrai grupai jānostājas rindā klases priekšā un jāpastāsta izdomāts notikums par kādu imigrantu vai bēgli. Stāsts jāveido pirmajā personā. Palīdzībai katra grupa saņem vienu no zemāk izklāstītajām stāstīšanas metodēm.

Viens skolēns katrā grupā uzsāk stāstīt. Tad turpina cits no tās pašas grupas. Beidzamais stāstītājs veido stāsta noslēgumu. Pēc tam nākamā grupa sāk savu stāstu, izmantojot atšķirīgu metodi. Katra metode ir jāizspēlē vismaz divas reizes.

Jāpievērš uzmanība tam, lai katrs skolēns turpina stāstā izmantot iepriekšējo skolēnu ieviestos elementus nevis pilnībā maina grupas stāsta notikumu gaitu. Tomēr stāstiem starp grupām ir jāatšķiras. Katrā stāstā jābūt cilvēkiem (bēgļiem un/vai imigrantiem), notikumiem un konkrētām vietām.

Pirms stāsta uzsākšanas, skolotājam uz papīra gabaliņiem jāuzraksta šādi atslēgvārdi un tad tie jāiemet kastē:

Armija, patvērums, robeža, līgums, aizturēšanas centrs, izglītība, izraidīšana, bailes, ģimene, atkalapvienšanās, iespēja, vecāki, pase, vajāšana, nabadzība, atgriešanās, sezonas strādnieks, nelegāls cilvēku pārvadātājs, darbs, tūristu vīza.

● 1. POSMS ATMIŅA

Uzaiciniet pirmo grupu izveidot stāstu, izmantojot galvenajā filmā redzētos elementus.

● 2. POSMS ATSLĒGVĀRDI

Uzaiciniet otro grupu izveidot stāstu, izmantojot atslēgvārdu komplektu, ko veido no kastes izvilktie atslēgvārdi vai kurus piešķir skolotājs. Lūdziet, lai skolēni ātri izskaidro vārdu nozīmes, vai pārlicinieties, ka tie saprotami (piemēram, slēgtais centrs, patvērums,...). Katrs skolēns izmanto kādu atslēgvārdu savā stāsta daļā.

● 3. POSMS FOTOGRĀFIJAS

Uzaiciniet trešo grupu izmantot pievienotās fotogrāfijas stāsta veidošanā.

©UNHCR / L. Boldrini

©Hawdin/Transparency/PhotoVoice

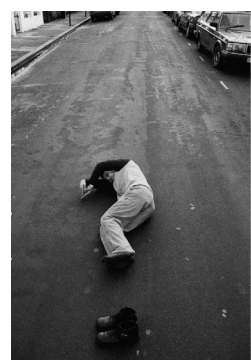
©Tatiana/Transparency/PhotoVoice

©APF

©Kosaeva

©Florian/Transparency/PhotoVoice

● 4. POSMS FOTOGRĀFIJAS UN ATSLĒGVĀRDI

Uzaiciniet ceturto grupu pastāstīt stāstu, izmantojot gan atslēgvārdus, gan fotogrāfijas.

● 5. POSMS APKOPOŠANA

Pēc spēles vaicājiem skolēniem:

- vai uzdevums bija viegli izpildāms,
- vai viņi izmantoja zināšanas, kas tiem jau bija iepriekš,
- vai arī kaut ko no tā, ko viņi bija iemācījušies no šī materiāla.

Mājas darbs :

Ļaujiet skolēniem izvēlēties 3 atslēgvārdus un 1 fotogrāfiju no materiāla, un palūdziet viņiem uzrakstīt stāstu pirmajā personā par imigrantu vai bēgli.

● 3.B POSMS VIEDOKĻU SPĒLE

Viedokļu spēle aktīvā veidā rosina skolēnus argumentēti debatēt un izteikt savus viedokļus par jautājumiem, kas apkopoti šajā darba komplektā. Šis vingrinājums tāpat arī skar identitātes, rasisma un ksenofobijas jautājumus.

Laiks: 30 minūtes

● 1.POSMS SAGATAVOŠANĀS

 Uzdodiet studentiem pētīt un savākt vismaz 3 „viedokļus”, „apgalvojumus” vai „spriedumus” saistībā ar migrantiem, patvēruma meklētājiem un bēgļiem. Tie var būt pausti plašsaziņas līdzekļos, izteikti viņu tuvākajā apkārtnē, balstīti uz pašu viedokļiem, (ideālā variantā iegūti no konservatīvā līdz progresīvajam viedoklim).

Papildus sagatavojiet paši savu apgalvojumu sarakstu, no kuriem daži varētu būt paņemti no DVD, (ieteikumi ir zemāk norādīti). Katrs viedoklis, ko kāds skolēns izsaka debašu laikā, spēlējot spēli, arī var tikt izmantots kā jauns apgalvojums.

Izteiktos apgalvojumus vajadzētu uzrakstīt uz lapas un iemest kastē:

- • Būdamā sievietē, savā valstī es nedrīkstu izteikt viedokļus, tādēļ esmu spiesta pamest savu zemi un doties patvēruma meklējumos, lai varu pastāvēt par saviem viedokļiem un būt pati.
- Es neesmu rasists, bet, ja es pieņemu to, ka migranti ir manā valstī, viņiem vajadzētu iemācīties mūsu valodu un izprast kultūru.
- Es domāju, kā ir pietiekoši liels bezdarba līmenis šajā valstī, un mums nevajadzētu ļaut ielaist migrantus.
- Visiem vajadzētu būt tiesībām iet, kur vien tie vēlas un kad vien tie vēlas.
- Mūsu sabiedrībā jūs eksistējat tikai tad, kad jums ir piešķirts likumīgs statuss.
- Visi imigranti bez dokumentiem ir neregulārie imigranti, un viņus vajadzētu sūtīt atpakaļ.

Vecumu grupa no 15 līdz 18

Īpašie mērķi :

- spēt demonstrēt prasmi kritiski izvērtēt, apspriežot viedokļus nodarbības laikā,
- spēt attīstīt un izklāstīt uzskatus klases debašu laikā.s

Prasības :

- tukša klase,
- apgalvojumu saraksts.

● 2. POSMS : DEBAŠU SPĒLES

Lai sāktu spēli, vispirms visiem jānostājas telpas centrā (neitrālā vietā). Izvelciet no kastītes apgalvojumu un nolasiet to. Skolēni paši sadalās divās grupiņās: tie kas piekrīt un kas nepiekrīt apgalvojumam (grupiņas virzās katra uz savu telpas galu). Skolēniem ir atļauts tikai piekrist vai nepiekrīt apgalvojumam, nevar būt nosacījumi, kurus ievada „ja nu” vai „bet”. Jāreaģē ir ātri un jāizvēlas savs viedoklis. Visi izskaidro apgalvojumus pēc savas izpratnes. Nekādi paskaidrojumi netiek doti.

Kad visi ir izvēlējušies, kura pusē nostāties, tie, kas pauž mazākuma viedokli, sāk pirmie. Skolēniem vajadzētu individuāli argumentēt savu viedokli. Otrai grupai vajadzētu atļaut reaģēt spontāni. Kad mazākuma grupiņa ir beigusi izklāstīt savus argumentus, lielākā grupa var izskaidrot savu viedokli tādā pašā veidā.

Katrai grupai (mazākuma un vairākuma) tiek norīkots pa vienam ziņotājam, kas informē par katru jaunu apgalvojumu. Debašu laikā šiem ziņotājiem vajadzētu pierakstīt uz tāfeles svarīgākos izteicienus, kas tiek izmantoti, aizstāvējot savu viedokli.

● GALVENIE PUNKTI

- Nav pareizu vai nepareizu atbilžu. Šī uzdevuma nodoms ir ļaut izteikt savu un grupas viedokli, izpētīt tos un veicinātu analītisku domāšanu.
- Skolēniem ir atļauts mainīt puses arī debašu laikā, bet tikai, ja viņi izskaidro, kāpēc maina domas - arī šeit jāatbild pirmajā personā.
- Skolēniem vajadzētu atļaut runāt tikai no sava personiskā viedokļa: „es domāju...”, „es zinu...”, „es pieņemu...”.
- Skolotājs ir tikai kā starpnieks un vajadzētu ieturēt neitrālu pozīciju. Turpmāk dotie jautājumu un komentāru piemēri izmantojami, lai stimulētu diskusijas un palīdzētu debatei ritēt: „kā tu zini ...”, „kā tu to domā ...”, vai es saprotu pareizi, ka ..., šeit jau nav pretrunu ...” un tamlīdzīgi.

● 3. POSMS : APKOPOŠANA

Lai secinātu, ziņotājiem vajadzētu summēt novērojumus. Izmantojiet ziņotājus, lai izceltu pretrunas, vienojošo un unikālo. Izmēģiniet izaicināt skolēnus kritiski analizēt viedokļus un iedrošināt viņu dalīties uzskatos. Kopā ar skolēniem sagrupējiet argumentus ap strīdīgajiem jautājumiem. Nobiegunā, izmantojot pierakstus, mēģiniet izveidot kopsavilkumu (nedodot savu spriedumu).

Skolēniem varētu uzdot šādus jautājumus:

- Ko tu ievēroji diskusiju laikā?
- Vai tavs viedoklis mainījās?
- Vai atklāji, ka var uz kādu lietu paskatīties no citas puses?
- Vai daži apgalvojumi bija aizvainojoši?
- Vai pārsvarā bijī vairākuma pusē?
- Vai tavi apgalvojumi bija emocionāli vai racionāli?

Mājasdarbs :

Skolēniem jāizveido personīga atskaite, kurā itiek iztirzāts viens arguments no debatēm, kuram skolēns nepiekrīta.

Ne Tikai
Skaitļi

TEMATISKIE VINGRINĀJUMI

- MIGRĒJOŠIE DARBINIEKI (PIEMĒROTAIS VECUMS 15-18)
- BEZ UZRAUDZĪBAS ATSTĀTI NEPILNGADĪGIE (PIEMĒROTAIS VECUMS 12-14)
- MIGRĀCIJAS UN PATVĒRUMA MEKLĒŠANAS ATSPoguĻojums PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻOS (VISIEM VECUMIEM)
- NELEGĀLA CILVĒKU PĀRVADĀŠANA UN TIRDZNIECĪBA (PIEMĒROTAIS VECUMS 15-18)

● MIGRĒJOŠIE DARBINIEKI

Šajā vingrinājumā skolēni uzzinās par migrējošajiem darbiniekiem dažādās paaudzēs un diskutēs par to, kāpēc cilvēki pārceļas darba dēļ.

Laiks: 30 minūtes

Vecums no 15 līdz 18

Mērķi :

- Spēt runāt par ekonomisko migrāciju pagātnē un tagadnē,
- Spēt demonstrēt izpratni jautājumos par pašreizējo pieprasījumu pēc migrējošajiem darbiniekiem Eiropā.

Nepieciešamais :

- DVD atskaņotājs ar televizoru vai dators ar projektoru un ekrānu.

● 1. POSMS : FILMAS PAR MIGRĒJOŠIEM DARBINIEKIEM NOSKATĪŠANĀS

Rādiet migrējošo darbinieku portretējumus (15 min.)

Portretējumu kopsavilkums DVD:

Tino, 76g.v., itālis, migrējis pēc II Pasaules kara

Tino ir pensionārs. Viņš ieradās Beļģijā 1949.gadā pateicoties ģimeņu atkalapvienošanās shēmai, jo viņa tēvs tur strādāja par ogļraci.

Bēgot no pēckara bada un trūkuma Itālijā, 16 gadu vecais Tino bija jaunākais strādnieks Itālijas ogļraktuvēs. Vēlāk viņš apprecējās ar beļģieti un viņiem piedzima bērni. Tad Tino sāka strādāt rūpnīcās.

Tino pārstāv pirmo migrējošo darbinieku vilni, ko radīja pieprasījums pēc darba rokām pēckara Eiropā. Dažas valstis, piemēram, Vācija, Francija, Apvienotā Karaliste un Beļģija cieta no akūta darbaspēka trūkuma, un tām bija jāievieš shēmas, kuras palīdzēja piesaistīt migrējošos darbiniekus. Cilvēki ieradās no visas Eiropas un arī no citiem kontinentiem.

Alfredo, 33 g.v. un Veronika 32 g.v., meksikāņi, Augsti kvalificēti migrējošie darbinieki

Gan Alfredo, gan Veronika ir ārsti. Viņi ir vīrs un sieva, un ir uzturējušies Eiropā jau gadu, kopš Alfredo dabūja pētnieka darbu psihiatrijā, kas ir viņa specialitāte.

Veronika, dermatoloģe, iepriekš strādājusi slimnīcā, kā arī savā privātpraksē Mehiko. Nelaimīgā kārtā viņas akadēmiskā kvalifikācija netiek atzīta Eiropā, un viņa nedrīkst strādāt par ārsti. Tomēr viņa atrada iespēju strādāt.

Gan Alfredo, gan Veronika pārdzīvoja pārmaiņas, kam viņi nebija gatavojušies: augstās dzīves izmaksas, salīdzinājumā ar algām „uz rokas”, problēmas ar dzīves vietas piemeklēšanu, atšķirtība no ģimenēm utt... Alfredo un Veronika ir labs piemērs tam, ka augsti kvalificēti darbinieki Eiropas Savienībā ir nepieciešami, lai aizpildītu vakances darba tirgū. Daudzās Eiropas valstīs meklē gan augsti kvalificētus darbiniekus, gan zemas kvalifikācijas strādniekus.

● 2. POSMS : IZPRATNE

Piedāvājiat atklātu jautājumu sēriju.

Uz šiem jautājumiem nav iespējams sniegt noteiktas atbildes – par tiem ir atklāti jādebatē. Informācija, kas dota šo ieteikumu ievadā, var tikt izmantota, lai virzītu un vadītu debates. Iespējams izmantot arī atsaucis uz portretējumiem un informāciju, kas savāktas galvenajā vingrinājumā.

Kad šķiet, ka debatē visi jautājumi izsmelti, sniedziet īsu kopsavilkumu un apkopojiet galvenos jautājumus, kuros domas dalijās par to, vai migrējošie darbinieki ir vai nav vajadzīgi, kā arī šīs debates ietekme uz integrāciju un antidiskrimināciju.

1. Kāpēc cilvēki pārceļas, lai strādātu? Kādu darbu dēļ cilvēki pārceļas? (Atsaucieties uz portretējumiem vai sev zināmiem piemēriem, t.i. ģimenes vai draugu pieredzi).

IETEIKUMI ATBILDĒM

Slikti sociālie un ekonomiskie apstākļi mājās, pieprasījums gan pēc zemas, gan augstas kvalifikācijas darbiniekiem, līgumi uz laiku un sezonālais darbs, lai pievienotos ģimenei, lai atbalstītu mājās palikušos ģimenes locekļus ar naudas sūtījumiem.

2. Kādās situācijās migrējošie darbinieki nonāk, pārceļoties darba dēļ uz citu valsti? Vai darbu dabūt ir viegli? Vai viņi strādā tajās pašās profesijās, kurās strādāja savās izcelsmes valstīs? Ar kādām problēmām saistībā ar dokumentiem, kvalifikāciju atzīšanu u.tml. migrantiem ir jāsaskaras? (Atsaucieties uz portretējumiem vai sev zināmiem piemēriem, t.i. ģimenes vai draugu pieredzi).

IETEIKUMI ATBILDĒM

Dokumentu iegūšana, kvalifikāciju atzīšana, valodas barjeras, mājvietas piemeklēšana, sociālie labumi, tiesību atzīšana.

3. Kā migrējošie darbinieki tiek uzņemti jūsu valstī un Eiropā kopumā? Kādas varētu būt negatīvās attieksmes, ko cilvēki varētu izjust pret migrējošajiem darbiniekiem? Kādas varētu būt pozitīvās attieksmes? Ko jūs paši domājat?

IETEIKUMI ATBILDĒM

Negatīvas attieksmes: viņi atņem mums darbu, viņi saņem mūsu pabalstus un atvieglumus, viņi nav tādi kā mēs.

Pozitīvās attieksmes: Viņi aizpilda vakances, viņi palīdz valsts ekonomikai, viņi maksā nodokļus, viņi bagātina sabiedrību ar savu kultūru pienesumu.

PAPILDUS JAUTĀJUMI

Ja jums piedāvātu interesantu darbu ārzemēs, vai jūs pamestu savas mājas un ģimeni darba dēļ?

Ja pamestu, pie kādiem nosacījumiem? Vai jūs būtu gatavi braukt prom jebkāda darba dēļ?

Kā jūs jūtaties, domājot par to, ka jāiet uz jaunu darba vietu nezināmā valstī?

Mājas darbs :

Uz šiem jautājumiem var lūgt atbildēt arī pēc padziļināta pētījuma veikšanas, ko var uzdot skolēniem kā mājas darbu.

● BEZ UZRAUDZĪBAS ATSTĀTI NEPILNGADĪGIE

Laiks: 45 min.

Ieteicamais vecums ir 12-14, bet var izmantot arī grupā, kur vecums ir 15-18.

Mērķi :
- spēt paskaidrot jēdzienu « bez uzraudzības atstāti nepilngadīgie »,
- pārrunāt situācijas, kurās nonāk bērni viņu vecumā, ja viņi kļūst par bez uzraudzības atstātiem nepilngadīgajiem,
- diskutēt par grūtībām, ko rada atšķirtība no ģimenes.

Nepieciešamais :
- 4 fotogrāfijas (no darba komplekta),
- īsa informācija par fotogrāfiju autoriem, kas ir bez uzraudzības atstāti nepilngadīgie.

● 1. POSMS : IZPRATNE

Izskaidrojiet, kas saprotams ar terminu „bez uzraudzības atstāti nepilngadīgie” (Skatīt „Galvenās definīcijas”)

Vaicājiet skolēniem, kā viņi justos bez vecākiem un draugiem svešā valstī. Kādi ir šādas situācijas pozitīvie/negatīvie aspekti? Lūdziet viņiem iztēloties grūtu un garu ceļu vieniem, un kāda būtu dzīve bez skaidra priekšstata par nākotni?

IESPĒJA

Mudiniet skolēnus izpētīt situācijas, kādā atrodas bez uzraudzības atstāti bērni viņu valstī, un kādi pasākumi tiek veikti, lai viņiem palīdzētu. Varbūt daži skolēni vēlētos uzsākt saraksti ar kādu no bērniem.

● 2. POSMS : VIRSRAKSTU SACERĒŠANA

Sadaliet klasi četrās grupās. Parādiet 4 fotogrāfijas (A4 formāta), ko uzņēmuši bez uzraudzības atstāti nepilngadīgie.⁴

Lūdziet katrai grupai izvēlēties vienu fotogrāfiju un paskaidrot savu izvēli. Pēc tam katrai grupai jāizdomā īsas leģendas/uzraksti par fotogrāfijā redzēto un jāprezentē klases priekšā. Pārējās grupas drīkst komentēt vai piedāvāt alternatīvas leģendas.

Pēc tam izlasiet oriģinālās leģendas, kas pievienotas fotogrāfijām un sniedziet stāstu kopsavilkumu par fotogrāfijā redzamo (zemāk doti).

● 3. POSMS : PASTKARŠU RAKSTĪŠANA

Katram skolēnam jāizvēlas viena fotogrāfija, kas jāizmanto par iedvesmas avotu, lai uzrakstītu īsu pastkartes tekstu it kā bez uzraudzības atstāta nepilngadīgā vietā, kas jāadresē vai nu vecākiem, vai mājās palikušajiem draugiem. Vajadzētu pieminēt emocijas, integrēšanās problēmas, administratīvo statusu u.tml.

● 4. POSMS : DARBS MĀJĀS vai KLASĒ

Skolēni samainās ar pastkartēm un raksta atbildi it kā no ģimenes vai mājās palikušo draugu viedokļa.

⁴ Avots: Photovoice projekts "Transparency". Photovoice ir organizācija, kas vada meistarklases un māca cilvēkiem no mazāk privilēģētajiem sabiedrības slāņiem visā pasaulē fotografēt, lai attīstītu viņos pašizteiksmes spējas.

Vairāk informācijas variet gūt mājas lapā <http://www.photovoice.org/html/galleryandshop/photogalleries/index.htm>

FOTOGRĀFU BIOGRĀFIJAS

FLORIĀNS, 17 g.v., RUMĀNIJA

„Es esmu no Rumānijas. Es bieži domāju par savu zemi - tā ir skaista. Es domāju par saviem draugiem, ģimeni un dzimto vietu. Esmu šeit cīnījies pats par sevi jau astoņus mēnešus, esmu apmeties viesnīcā. Katru dienu es eju uz skolu mācīties valodu. Pēc skolas es eju uz dejošanas nodarbībām - es mācos modernās un turku dejas. Man patīk pļāpāt ar draugiem un iet uz dejām, jo tur var iepazīties. Mana mīļākā dziedātāja ir Britnija Spīrsa, un man arī pašam patīk mūzika un tās sacerēšana – es spēlēju akordeonu un elektriskās ērģelītes. Kad būšu apguvis valodu, es vēlos studēt un strādāt ierakstu studijā.”

HODINS, 17 g.v., IRĀKA

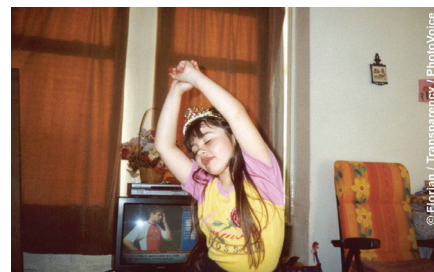
“Mani sauc Hodins. Es esmu bēglis no Irākas provinces Kirkukas. Pašlaik es dzīvoju Eiropā. Irākas-Irānas kara laikā 1988. gadā tika nogalināts mans tēvs. Mana māte mira 2001. gadā no kādas slimības. Man ir tikai viena māsa – viņa ir precējusies un dzīvo Irākā.

Irākā es dzīvoju pie krusttēva no tēva puses. Tas bija tālu no politiskiem konfliktiem un problēmām. Man bija draudzene. Biju neprātīgi iemilējies. Viņa man nozīmēja visu. Ja es kādu dienu viņu nesatiku, es jutos izmisis un zaudējis cerību. Mēs viens otram ļoti uzticējāmies un plānojām dzīvot kopā, būvēt paradīzi zemes virsū.

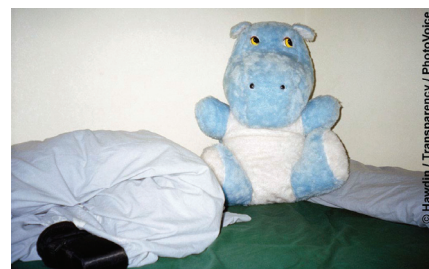
JAUTĀJUMA ZĪME, autors Floriāns

Šeit es pats nezinu, kas esmu. Es zinu, kā mani sauc un vēl šo to, bet es nesaprotu, ko šeit daru. Ja varētu runāt savā valodā, es pastāstītu par sevi daudz ko, bet man ir grūti izteikties valodā, kas man ir sveša.

SAPŅOJOT, autors Floriāns

Cieņojos pie draugiem, un viņi uzlika turku mūziku. Tad viņa sāka dejot... Mani sajūsmināja viņas sapņainā sejas izteiksme.

MANS DRAUGS, autors Hodins

Šis ir mans draugs Bomi. Es viņu nopirku tāpēc, ka dzīvoju viens un man ir vajadzīgi draugi. Dažreiz es ar viņu sarunājos. Viņš neatbild.

Taču diktators Sadams neļāva man dzīvot savu dzīvi un pārvērtā manas cerības ellē. Irākas režīms mani aizturēja it kā par palīdzību kurdu partijai, turēja apcietinājumā un spīdzināja 8 dienas. Mani atbrīvoja pret mana krusttēva drošības naudu.

Taču krusttēvu pašu arestēja pēc 15 dienām, tāpēc es bēgu Eiropas virzienā. No Irākas es devos uz Sīriju, kur uzturējos 25 dienas, tad ceļoju tālāk uz Stambulu ar kravas mašīnu. Stambulā pavadīju 7 dienas. Tas bija grūts ceļojums, jo pa visu laiku es dabūju paēst tikai 4 reizes, praktiski negulēju un jutos vājš. Es nokļuvu citā kravas automašīnā, kurā bez dienasgaismas pavadīju 3 diennaktis. Valdija pilnīgs haoss un neskaidrība. Gribēju, kaut manis nebūtu. Pēc trīs dienām uzzināju, ka atrodos Eiropas lielākajā pilsētā. Biju ļoti noguris un nezināju, ko iesākt. Koordinators man ieteica doties uz imigrācijas nodaļu un pameta mani vienu. Es lūdzu patvērumu un pret mani izturējās ar cieņu.”

TATJANA, 18 g.v., ANGOLA

“Es esmu no Angolas. Man ir 18 gadu un šajā valstī esmu nesen. Šī valsts man ir devusi daudz laba, tāpēc es esmu ļoti laimīga un pateicīga.

Lai gan man daudz kā pietrūkst no manas valsts, ir lietas, kuras man nepavisam nepietrūkst. Tomēr ir savādi, ka dažreiz, kad mani draugi priecājas, es prieku nespēju sajūst. Nezinu, kāpēc tas ir tā. Es vēlos, kaut būtu tāda pati kā visi pārējie, taču es tāda nejūtos.

Ir grūti izvēlēties, ko darīt nākotnē, jo cilvēki dod atšķirīgus padomus. Mani interesē darbs ar valodām, taču man patīk arī vairāki kursi koledžā, piemēram, teātris, mūzika un, protams, fotogrāfija.”

TUKŠS LEDUSSKAPIS, autore Tatjana
Es uzņemu šo bildi savā istabā. Visjaunāk ir tad, kad jūsu ledusskapi nekā nav.

PATVĒRUMA MEKLĒJUMU UN MIGRĀCIJAS ATSPUGUĻOJUMS PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻOS

Laiks: 45 min.

Visiem vecumiem

Mērķi :

- Demonstrēt izpratni par to, kāds ir Eiropas tēls migrantu un bēgļu skatījumā,
- Demonstrēt spēju analītiski diskutēt par dzirdēto un lasīto plašsaziņas līdzekļos bēgļu un migrantu sakarā.

Nepieciešamais :

- DVD materiālā iekļautais fragments no plašsaziņas līdzekļa

1. POSMS

Jautājiēt skolēniem zemāk norādītos jautājumus:

1. Kā Eiropa sevi prezentē ār pasaulei un salīdzina sevi ar to? Padomājiēt par plašsaziņas līdzekļiem, tūrismu, televīziju un reklāmu (ja pietiek laika, Jaujiet skolēniem mazliet papētīt situāciju)

2. Vai migranti Eiropu redz kā 'El Dorado', vai viņi to redz kā neieņemamu „Fortress Europe”? Ko šie termini varētu nozīmēt? (ja pietiek laika, Jaujiet skolēniem mazliet papētīt situāciju).

3. Kas piesaista migrantus un bēgļus Eiropai?

Apjautājiēt skolēniem vispirms par iemesliem, kas piespiež migrantus pamest savas zemes (grūdienu faktori) un par to, kas viņus piesaista Eiropai (pievelkošie faktori).

Grūdienu faktoru saraksts ir dots zemāk. Jūs variet pievienot citus terminus un izskaidrot tos skolēniem.

Skolēniem būtu jāprot izskaidrot, kāpēc katrs no šiem terminiem varētu būt viens no migrācijas „pievelkošajiem” faktoriem vai par bēgļu nepieciešamību pēc aizsardzības. Viņiem būtu jāpaskaidro savi komentāri: vai viņi viedokli kaut kur lasījuši, vai tā cilvēki kopumā uzskata, vai viņi paši to ir pieredzējuši, vai viņi kādu netieši pazīst, kas ar to ir saskāries utt.

Plašsaziņas līdzekļos bieži lietoti šādi termini:

El Dorado spāņu valodā nozīmē „zelta vieta”. Termins izcēlies no Dienvidamerikas indiāņu mitoloģijas, kurā ir runāts par leģendāro zelta pilsētu. Spāņu kolonisti pirmo reizi šo terminu lietoja, mēģinot atrast šo mītisko pilsētu un tās iedomāto zeltu. Mūsdienās termins bieži tiek lietots, lai aprakstītu mītisku vietu, kur bagātības un pārtības netrūkst.

Fortress Europe ir termins, kas saistās ar pastiprinātu Eiropas robežu kontroli ar nolūku samazināt migrācijas plūsmu

demokrātija
augsti dzīves standarti
drošība
veselības aprūpe
vienlīdzīgas tiesības
karjeras iespējas

izglītība
miers
cilvēktiesības
laulība
mācības

2. POSMS : PAŠIEM SAVU ZIŅU SASTĀDĪŠANA (30 min.)

Pārraidiet īso video epizodi (2 min.), kas atrodama DVD. Video ir uzfilmēti kadri (bez komentāriem), kuri atspoguļo migrantus un bēgļus, kas pārguruši ar nelielu laiviņu ierodas Lampeduzas krastā, kas ir viena no Eiropas attālākajām dienvidu robežām.

Sadaliet klasi trīs grupās. Katrai no grupām lūdziet uzrakstīt komentārus redzētajām epizodēm.

Video vajadzētu pārraidīt atkārtoti komentāru rakstīšanas laikā. Katrai grupai jāuzdod rakstīt savā konkrētā manierē:

- it kā rakstītājs būtu žurnālists, kuru satriekuši necilvēcīgie apstākļi, kādos cilvēki tiek pārvadāti,
- it kā rakstītājs būtu žurnālists, kurš izturas neiecietīgi pret cilvēkiem, kas ierodas no ārzemēm,
- it kā rakstītājs būtu žurnālists, kurš cenšas būt neitrāls un atspoguļot situāciju plašākā kontekstā.

Piešķiriet vai nolaset zemāk dotos tekstus, jo tie var palīdzēt komentāru rakstīšanā:

- Lai gan neregulāro imigrantu un bēgļu skaits, kas ierodas pa jūras ceļiem, ir palielinājies, (aptuveni lēstais cilvēku skaits, kas šādā veidā pašreiz ierodas viena gada laikā, ir no 20 līdz 50 tūkstošiem), tas sastāda tikai nelielu daļu no kopējā uz Eiropu migrējošo cilvēku skaita.
- Daudzi bēgļi un neregulārie imigranti ierodas Eiropā arī caur ES austrumu robežām.
- Tomēr lielākā daļa neregulāro imigrantu ES ierodas legāli, taču tad paliek pēc vīzu termiņa notecēšanas.

Kad komentāri ir uzrakstīti, viens pārstāvis no katras grupas tos nolasa skaļi priekšā klasei. Vēlams to darīt tā, lai komentāri saderētu ar epizodē redzamo.

3. POSMS : APKOPOŠANA

Kopā ar grupu apspriediet domu par to, ka komentāri var būtiski mainīt kopiespaidu, kaut arī visām grupām bija jākomēntē vienas un tās pašas epizodes. Paskaidrojiet, ka viens un tas pats jautājums var tikt atspoguļots dažādi, ja to dara atšķirīgi cilvēki, un ka tas, ko mēs redzam un dzirdam plašsaziņas līdzekļos, bieži vien ir subjektīvs viedoklis nevis tāds, kas strikti balstīts uz faktiem.

Apspriediet arī to, kas tika teikts un kādi termini tika lietoti komentāros. Ja iespējams, mēģiniet novērtēt, kādi vārdi tika lietoti kopā ar konkrētiem kadriem. Kāda veida interpretējumu tie sniedz? Kā vārdu un kadru attiecība plašsaziņas līdzekļos ietekmē mūsu domas, izpratni un uztveri saistībā ar migrāciju un patvērumu?

Mājas darbs :

Atrodiet avīzē rakstu, kur skarts migrācijas un patvēruma meklēšanas jautājums, un lūdziet skolēm analizēt tajā lietoto valodu .

● NELEGĀLĀ CILVĒKU PĀRVADĀŠANA UN TIRDZNICĪBA

Laiks: 45 min.

Vecuma grupa
15 – 18

NB: šis uzdevums
ietver delikvātas tēmas!

Mērķis :

- runāt par bailēm, briesmām un sarežģīto ekspluatāciju nelegālā cilvēku pārvadāšanā un tirdzniecībā,
- saprast atšķirību starp nelegālo cilvēku pārvadāšanu un tirdzniecību,
- apzināties riskus, ar kuriem migrantiem un bēgļiem ir jāsaskaras, mēģinot atrast labāku dzīvi un drošību.

Nepieciešamais:

- DVD atskaņotājs ar TV vai personālais datortais ar projektoru un ekrānu.

● 1. POSMS : ATŠĶĪRĪBA STARP NELEGĀLO CILVĒKU PĀRVADĀŠANU UN TIRDZNICĪBU

Sākumā uzdodiet skolēniem izskaidrot ar saviem vārdiem, kas ir nelegālā cilvēku pārvadāšana un tirdzniecība.

Tad paskaidrojiet galvenās definīcijas jēdzinu un zemāk attēloto diagrammu:

Jums vajadzētu izskaidrot to, ka ne visi, kas palīdz šķērsot robežu, ir tirgotāji. Daži cilvēki palīdz migrantiem un bēgļiem šķērsot robežu cilvēcīguma vadīti, kad tiek lūgts palīdzēt sasniegt drošu vietu vai sniegt palīdzību, ja tāda nepieciešama. Cilvēkus, kas nemēģina ar to nopelnīt, nevajadzētu pieskaitīt pie tirgotājiem.

● 2. POSMS : MENDIJAS LIECĪBA

Palūdziet kādam klasē nolasīt šo tekstu. Tā ir 19 gadus vecas Kamerūnas sievietes liecība.

Lūdzu, vispirms izlasiet tekstu klusībā, lai izvairītos no tā, ka varat to iedot cilvēkam, kam nebūtu viegli šādu tekstu lasīt.

Jā, es jūtu, ka tagad varu runāt, vismaz daļēji, par to, kas notika. Man to darīt nebūs viegli, taču droši vien ar savu stāstu es varētu palīdzēt cilvēkiem, vismaz es tā ceru.

Es satikos ar to puisi, Patriku, sērfojot Internetā 2000. gadā. Tajā laikā man bija 19 gadu. Kāds mans draugs man stāstīja, ka viņa krusttēvs ir atvēris Interneta kafejnīcu, kurā kāda cilvēka darba pienākumos ietilpst palīdzēt jaunām meitenēm sameklēt baltādainus vīrus, istus vīrus.

Tā es sakontaktējos ar Patriku. Četrus mēnešus vēlāk viņš ieradās, lai stādītos priekšā manai ģimenei. Tad viņš brauca atpakaļ uz savām mājām, kur palika divus mēnešus, lai pēc tam atgrieztos mani baidināt. Es pieprasīju ceļojuma dokumentus pilsētas domē un vēstniecībā. Trīs mēnešus vēlāk, kad biju ieguvusi vīzu, mēs atstājām manu valsti kopā. Sākumā viss likās normāli. Man viss bija tik jauns. Tā bija pirmā reize, kad biju Eiropā.

Mēs ieradāmies skaistā mājā. Viņš stāstīja, ka vakarā būs svinīgs pasākums par godu man, un mēs uzņemsim viņa draugus. Tā bija tā pati diena, kad viņš bija paņēmis manu pasi, aizbildinoties, ka viņam tā vajadzīga, lai uzsāktu procesu, kura rezultātā es iegūtu pastāvīgās iedzīvotājas statusu.

Es nesapratu, kas notika tajā vakarā. Viņi ievada mani istabā. Es nevienu nepazinu. Man joprojām bija ilūzija, ka pavadišu prieka pilnu vakaru. Tomēr šīs pirmās nakts laikā „manās mājās” mani izmantoja tik daudz vīriešu un sieviešu, ka es pat vairs nespēju pateikt, cik daudz viņu bija.

Es asiņoju un biju salauzta. Es izraudāju visas asaras, līdz acis kļuva sausas, bet tas pat nelīdzinājās tam, kas sekoja. Es biju cietumniece, es netiku ārā. Es nevarēju izvairīties no šīs seksuālās izmantošanas. Cilvēki maksāja maniem sagūstītājiem naudu, un, kad es negribēju izdabāt viņu klientu vēlmēm, viņi mani pēra. Kā viņi tā varēja darīt? Viņi bija kā zvēri. Tas ilga deviņus mēnešus. Viņi mani apsargāja dienu un nakti.

Kādu dienu es biju restorānā un tur dzirdēju cilvēkus sarunājamies evondiešu valodā, manā dialektā. Tie cilvēki bija no Kamerūnas! Mani sargi nepievērsa īpašu uzmanību tam, ka es sāku dziedāt dziesmu savā vietējā dialektā. Tas man palīdzēja pievērst to cilvēku uzmanību, pirms tiku vesta atpakaļ uz to māju.

Divas nedēļas vēlāk es uz ielas izdzirdēju sirēnas. Es sāku raudāt un kliegt kā pustraka. Pēc tā visa atceros tikai, kā pamodos slimnīcā. Vēlāk sekoja tiesas process. Pateicoties tam, tika atbrīvotas vēl divas meitenes, kas bija nonākušas tādā pat piespiedu situācijā. Kamerūnieši, kas izglāba manu dzīvību, parūpējās par mani, lai varu atlabt.⁵

Ļaujiet skolēniem brīvi izteikties par šo smago stāstu un īsumā izskaidrojiet ekspluatāciju.

⁵ Saīsināts „Mendijas liecības” variants no dokumentālās filmas NordSud.com, autors Francois Ducat, 2008

● 3. POSMS : RĪNAS LIECĪBA

Noskatieties Rīnas portretējuma fragmentu, kurā viņa apspriež ceļojumu uz Eiropu. Šo fragmentu var atrast DVD zem virsraksta „Nelegāla cilvēku pārvadāšana un tirdzniecība”.

Pēc fragmenta noskatīšanās palūdziet skolēniem paskaidrot, kurš piemērs (Mendijas vai Rīnas) apraksta pārvadāšanu, kurš tirdzniecību.

● 4. POSMS : IEKŠĒJĀS SAJŪTAS

Parādiet klasei divas fotogrāfijas (attēlu ar kravas automašīnu, kurā paslēpti cilvēki, un laivu ar imigrantiem un bēgļiem).

Paskaidrojiet, ka jūs pēc fotogrāfijām nevarat noteikt, vai tur notiek nelegāla cilvēku pārvadāšana, tirdzniecība, vai kādam vienkārši palīdz šķērsot robežu cilvēcisku apsvērumu dēļ. Tikai dzīvesstāsti to paskaidro...

Izskaidrojiet arī to, ka daudzi cilvēki šķērso robežas ne tik dramatiskos apstākļos (izmantojot viltotus dokumentus vai ar tūristu vīzu, pēc kuras termiņa izbeigšanās tie neatstāj valsti). Tomēr visās šajās situācijās neregulārie migranti ir nepasargāti un var saskarties ar briesmām.

Palūdziet skolēniem sadalīties grupās un uzrakstīt īsu aprakstu, kā viņi justos, ja būtu migranti vai bēgļi, kas nonākuši attēlos redzamajās situācijās. Viņiem savos aprakstos ir jāizmanto vārdi „bailes, ekspluatācija un briesmas”. Skolēni drīkst izvēlēties, vai rakstīt katrs savu stāstu, vai katra grupa rakstīt stāstu kopīgi.

Palūdziet skolēniem nolasīt skaļi savu tekstu klases priekšā. Pārējiem skolēniem vajadzētu tekstus apspriest.

©APF

©UNHCR / L. Boldrini

● SAITES

International Organisation for Migration (IOM)

www.iom.int
Rue Montoyer 40
1000 Brussels
Belgium

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR)

www.unhcr.org
Rue van Eyck 11b
1050 Brussels
Belgium

*European Commission
European Parliament
ICRC - International Committee of the Red Cross
Council of Europe
UN*

<http://ec.europa.eu>
<http://www.europarl.europa.eu>
<http://www.icrc.org>
<http://www.coe.int>
<http://www.un.org>

*European Youth Forum
European Youth Portal
Against all Odds: educational game about refugees*

<http://www.youthforum.org>
<http://europa.eu/youth>
<http://www.playagainstallodds.com/>

*JRS
December 18th
Human Rights Watch
Amnesty International
Migrants Rights International
Platform for International Cooperation
on Undocumented Migrants
European Council on Refugees and Exiles
Refugee Education Trust*

www.jrs.net
<http://www.december18.net>
<http://hrw.org>
<http://www.amnesty.org>
<http://www.migrantwatch.org>

<http://www.picum.org>
<http://www.ecre.org>
<http://www.r-e-t.com>

*Eurasyllum
MPG - Migration Policy Group
Migration Policy Institute
Forced Migration Online*

<http://www.eurasyllum.org>
<http://www.migpolgroup.com>
<http://www.migrationpolicy.org>
<http://www.forcedmigration.org>

Belgique/België

Centre d'égalité des chances
Centrum voor gelijkheid van kansen
en voor racismebestrijding

www.diversite.be

www.diversiteit.be

Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides
Commissariaat generaal voor de Vluchtelingen en
de Staatlozen

www.cgra.org

www.cgvs.be

FEDASIL

www.fedasil.be

Ceska republika

Sdružení pro integraci a migraci
OPU
SOZE
Ministerstvo vnitra České Republiky

<http://www.uprchlici.cz/>

www.opu.cz

www.soze.cz

www.mvcr.cz

Deutschland

Bundesamt für Migration und Flüchtlinge
Zuwanderung
Das Integrationsportal

www.bamf.de

www.zuwanderung.de

www.integration-in-deutschland.de

Eesti

Kodakondsus- ja Migratsiooniamet
Eesti Migratsioonifond
Inimkaubanduse ennetamine:
metodologia tööks noortega

www.mig.ee

www.migfond.ee

Käsikäes: Pagulaste ja varjupaigataotlejate
laste integreerimine Eesti haridussüsteemi

[http://iom.fi/content/
view/35/47/#Prevention_2005](http://iom.fi/content/view/35/47/#Prevention_2005)

[http://www.meis.ee/est/
raamatukogu/?view=view&ID=178](http://www.meis.ee/est/raamatukogu/?view=view&ID=178)

Ελλάδα

Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής
UN Greece

www.imepo.gr

www.ungreece.org

España

Comisión española de Ayuda al Refugiado
Ministerio de Trabajo e Inmigración
Ministerio de Interior

www.cear.es

www.mtin.es

www.mir.es

France

Ministère de l'immigration, de l'intégration,
de l'identité nationale et du développement solidaire
Office français pour la protection
des réfugiés et des apatrides

<http://www.immigration.gouv.fr>

<http://www.ofpra.gouv.fr/index.html>

Ireland/Eire

National Action Plan Against Racism
Forum on Migration and Communication

<http://www.diversityireland.ie/>

<http://www.fomacs.org>

Italia

Ministero dell'Interno
Consiglio Italiano per i Rifugiati

www.interno.it

www.cir-onlus.org

Κύπρος

Υπηρεσίας Ασύλου

[http://www.moi.gov.cy/MOI/asylum/Asylum.
nsf/DMLindex_gr/DMLindex_gr?OpenDocument](http://www.moi.gov.cy/MOI/asylum/Asylum.nsf/DMLindex_gr/DMLindex_gr?OpenDocument)

Latvija

Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
Latvijas valsts mājas lapa par bēgļu lietām

www.pmlp.gov.lv

www.refugees.lv

Lietuva

Darbaz
Migracijos Informacijos Centras

www.darbaz.lt
www.iom.lt/infocentras

Luxembourg

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

<http://www.mae.lu>

Magyarország

Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (BÁH)
Menedék Migránsokat Segítő Egyesület
IOM Közép- és Délkelet-Európai Regionális Képviselete:
ENSZ Menekültügyi Főbiztosság Közép-Európai Regionális Képviselete:

<http://www.bmbah.hu/>
<http://menedek.hu/>
www.iom.hu
www.unhcr.hu

Malta

Koperazzjoni Internazzjonali
People for change Malta

www.kopin.org
<http://www.pfcmalta.org/>
<http://www.pfcmalta.org/teachtheworld.html>

Nederland

VluchtelingenWerk Nederland
Centraal Orgaan opvang asielzoekers

www.vluchtelingenwerk.nl
www.coa.nl

Österreich

Nationaler Kontaktpunkt Österreich
im Europäischen Migrationsnetzwerk
Beratungszentrum für Migranten und Migrantinnen

www.emn.at
<http://www.migrant.at>

Polska

Polskie Forum Migracyjne
Polacy za granicą, cudzoziemcy w Polsce

<http://www.forummigracyjne.org/pl/index.php>
<http://www.migracje.gov.pl/>

Portugal

Ministério da Administração Interna
Alto Comissariado para a
Imigração e Diálogo Intercultural

<http://www.mai.gov.pt/>
<http://www.acidi.gov.pt/>

Slovenija

Slovenska filantropija
Ministrstvo za notranje zadeve

<http://www.filantropija.org/>
[http://www.mnz.gov.si/si/delovna_podrocja/
upravno_notranje_zadeve/](http://www.mnz.gov.si/si/delovna_podrocja/upravno_notranje_zadeve/)

Suomi

Suomen Pakolaisapu
Pakolaisneuvonta ry

www.pakolaisapu.fi
www.pakolaisneuvonta.fi

Slovensko

Migračné informačné centrum IOM
Liga za ľudské práva

www.mic.iom.sk
www.hrl.sk

Sverige

Webbsida rörande migration
Regeringens webbsida om asyl
UNHCRs webbaserade upplevelse
- och kunskapsspel om flyktingar

www.migrationsverket.se
www.regeringen.se
www.motallaadds.org

United Kingdom

UK Borders Agency
Refugee Council UK
IOM UK office

<http://www.bia.homeoffice.gov.uk/>
<http://www.refugeecouncil.org.uk>
www.iomuk.org

